

ПРАЦОЎНАЯ САЛДАРНАСЦЬ

Газета для рабочих

№ 1 ліпень 2009 г.

КРЫІЗІС І ПРАЦА

УЗРОВЕНЬ БЕСПРАЦОЎЯ РАСЦЕ

Каля 100 000 чалавек у Беларусі афіцыйна лічацца беспрацоўнымі. А ў вымушаных адпачынках зараз знаходзіцца болей людзей, чым на ўліку ў службе занятасці.

51 тысяча беларусаў, хаця і лічацца на прадпрыемствах, ня ходзяць на працу. Да таго ж болей за 11 тысяч сядзяць па хатах без захавання заробкаў. Для параўнання: на біржы працы стаяць на ўліку каля 44 тысяч чалавек. Каля 76 000 чалавек працуецца па скарочаным графіку.

Адмоўныя тэндэнцыі ў сферы занятасці прызнаюць ужо нават афіцыйныя ўлады. Так, намеснік міністра працы Пётр Грушнік канстатаваў, што колькасць работнікаў, якія працуе юны працоўны час, надалей павялічваецца. Таксама ён прызнаў, што найманікі актыўна выкарыстоўваюць вымушаныя адпачынкі і скарочаны працоўны график як асноўную антыкрызисную меру, скіраваную на захаванне працоўных калектываў і праяўленне сацыяльной адказнасці да сваіх супрацоўнікаў.

(БУМЕДІА, НЕТ)

БІРЖЫ ПРАЦЫ

не могуць задаволіць патрэбаў насельніцтва. Як правіла, там прапануеца некваліфікованая ці нізкааплачваемая праца, часта – у сельскай мясцовасці. Па афіцыйным дадзеным, толькі па Гарадзеншчыне на 5800 зарэгістраваных беспрацоўных пропануеца толькі 3800 вакансій, ды тое, па словах людзей, з не зусім прымальнімі

ўмовамі працы. Гарадзенскі аблвыканкам запатрабаваў ад кіраунікоў калгасаў і саўгасаў максімальная спрыяць рабочым, якія выкажуць жаданне працаўладкавацца да іх.

Сярэдні памер дапамогі па беспрацоўі склаў 46,5 тыс. рублёў (16,4 долара ЗША).

ШТО ПРАПАНУЕ ЎРАД?

На сایце Міністэрства фінансаў Беларусі з'явіўся цікавы дакумент пад называю “Памятка для грамадзянаў, зацікаўленых у дадатковым заробку ва ўмовах няпоўнай занятасці”. (Дарэчы, пра крызыс там ні слова, толькі пра “існуючыя эканамічныя ўмовы”.)

Што ж урад прапануе людзям, якія атрымліваюць сёння 2/3 акладу ці зусім сядзяць у вымушаных адпачынках без аплаты? Варыянтаў шмат, і кожны арыгінальнейшы за папярэдні: дзённы нагляд за дзецьмі; чыстка і прыбіранне жылых памяшканняў; рэпетытарства; паслугі па вырошчванню сельгаспрадукцыі; паслугі па драбленню зерня (хто ведае, што гэта такое?); выпас быдла. Дарэчы, гэтymі відамі дзейнасці дазволена займацца без рэгістрацыі і ліцэнзіі!

Ёсць яшчэ некалькі спосабаў падзарабіць, якія “вынайшла” для нас дзяржава. Наколькі гэта арыгінальна – мяркуйце самі: здача жылля ў арэнду, рамесніцкая дзейнасць (пашыў адзення, вязанне, вышиванне – для жанчын, рамонтныя, сталярныя, слясарныя, кавальскія работы – для мужчын), і – нарэшце – аграэкатурызм.

Паўстае пытанне: для чаго Мінфін напісаў гэткі дакумент пра спосабы дадатковага заробку, пра якія любы беларус, калі ён не гультай, і так ведае? А для таго, напэўна, каб нагадаць, што нават без ліцэнзіі і рэгістрацыі трэба будзе плаціць падаткі за дадатковыя даходы, да таго ж, па многіх відах дзейнасці трэба ўнесці папярэднюю плату яшчэ да пачатку працы. Хаця ў “існуючых эканамічных умовах” трэба было б разгледзець пытанне аб памяншэнні падаткаў з дадатковага заробку на суму недаатрыманага даходу ад асноўнай працы.

Ды й наогул, падчас крызісу дзяржава павінна была б арганізаваць бясплатныя курсы для атрымання новых спецыяльнасцяў людзьмі, што страцілі працу.

П.Кілішкевіч
паводле by.net

Позиция Белорусского Независимого профсоюза

Проявления экономического кризиса в нашей стране с каждым днём всё очевиднее. При этом на уровне власти, осмысление происходящих процессов идет в пространстве понятий, сформировавшихся в прошлом, с нанесением всего лишь каких-то элементов современности, что в конечном итоге и предполагает определенную модель социально-экономического развития. Неэффективность такого подхода сегодня более чем очевидна. Крупные ошибки в прогнозировании экономической ситуации со стороны властей, неадекватность реагирования на сущность происходящих процессов заставляет нас высказаться по данной проблеме.

Признав на словах необходимость либерализации экономики, белорусское руководство не может реализовать это на практике. Более того, мероприятия правительства в последнее время направлены против либерализации. Примером тому является запрет на продажу акций ряда предприятий, ликвидация доли (пая) чистой прибыли в собственности трудовых коллективов, затруднение доступа к валюте, ужесточение ограничений на импорт товаров и т.д.

Белорусская экономика стала заложницей той стратегии развития страны, которая сохранила нереформированные и неэффективные государственные предприятия и не дала развиваться более жизнеспособному частному сектору.

Достигнутый уровень жизни и существование почти половины предприятий обеспечивались во многом внешней поддержкой и высокими ценами на нефть. Всего, с учетом нефти и газа, страна ежегодно платила за энергоресурсы на 8-10 млрд. долларов меньше, чем платила бы за них, к примеру, Польша, покупая их по мировым ценам.

Снижение мировых цен на энергоносители сегодня приводит

к тому, что белорусские предприятия дополнительно (к прямым потерям в 2 млрд. долларов) лишаются форы почти в 5 млрд. долларов перед зарубежными конкурентами. Последние, получив доступ к более дешевым энергоресурсам, смогут снизить цены на свою продукцию, а для белорусских предприятий этот фактор уже не действует. Поскольку ресурсоемкость и энергоемкость в производстве в Беларуси в 4-5 раз выше. А тут еще проявляются определенные недостатки в реализации компенсационных мер, нарастание отрицательного сальдо внешнеторгового баланса и внешнего долга.

Учитывая данную ситуацию, правительством были приняты определенные меры по сокращению расходов государственного бюджета. Так, с декабря 2008 года отменено ранее принятное решение о повышении в ноябре ставки 1-го разряда для бюджетных организаций с 73 до 91 тыс. бел. рублей. В результате данной отмены прирост заработной платы бюджетников вместо 20% составил только 5%, поскольку ставка 1-го разряда была установлена на уровне 77 тыс. рублей. Но, особенно по различным слоям населения и особенно пенсионерам, нанесла удар девальвация.

Повышение курса доллара на 20% к белорусскому рублю с 1 января 2009 года резко снизило покупательскую способность этих групп населения. Цены тут же прыгнули вверх, и только запретительными мерами их удалось в какой-то степени притормозить.

Нужно отметить, что по росту индекса цен на товары и услуги мы лидируем среди стран СНГ в I квартале 2009 года. Только в январе по данным государственного комитета статистики цены выросли более 4%.

Учитывая сложности, которые

могут наступить в 2010 году, по финансированию строительства жилья, нужно не забывать, что банкам придется испытывать дополнительные трудности по поводу компенсационных выплат возмещения затрат на оплату ЖКХ, поэтому часть проблем по строительству должны взять на себя предприятия.

Неэффективность такого подхода более чем очевидна, т.к. нельзя решать сложные экономические и социальные проблемы за счет тех работников, на которых держится экономика страны или же за счет беднейшей массы населения — пенсионеров.

Наш профсоюз, одной из задач которого является - защита наемных работников от падения их жизненного уровня, должен со всей ответственностью заявить, что такие подходы необходимо корректировать с учетом интересов работников и пенсионеров.

Более того, нужно отметить, что все предложенные реформы так и останутся на бумаге, если на это не будет «доброй воли» власти. Это можно называть культурой в обществе. Само по себе это обозначение ни о чем не говорит, но если подойти к этому серьезно, то необходимо выстраивать ту модель в обществе, когда исполнительная власть не только сменяется в отведенные сроки, принятые и зафиксированные в основном Законе — Конституции, но более того, подотчетна Парламенту.

У нас такой ситуации нет и близко, поэтому и реформы некому проводить. Неготовность власти проводить значимые реформы приводит к мысли о нерегулируемости общественного производства, отсюда и возникает множество проблем социального характера.

Командно-административный метод управления, плюс всеобщая контрактизация работников, привели к полной безысходности и безразличию работников к результатам своего труда. Нет

по финансово-экономической ситуации в Беларуси

мотивации - нет результатов!

Более того, жесткое регулирование тарифных ставок и окладов, премирования и других выплат подавляют всякую инициативу в этой области. Если уж пишутся Законы, которые регулируют трудовые и социальные отношения на производстве, то они должны неукоснительно соблюдаться, а не подменяться различными инструкциями и постановлениями Правительства, которые в корне меняют их суть. Жаль, что различные Директивы, Указы и Декреты стали регулировать трудовые отношения на производстве.

Падение уровня оплаты труда работников по найму, сокращение рабочего дня и вынужденные отпуска стали повседневной нормой дня многих работников.

Но, ведь экономить бюджетные деньги можно было бы и по-другому. Почему не сократить процентов на 20 огромную армию чиновников во всех уровнях власти? Или же огромный аппарат МВД? Хотя, кажется, все это - краткосрочные меры.

В перспективе необходимо переориентировать экономику на внутренний рынок. В валовом внутреннем продукте доля экспорта должна составлять не более 30%. 70% продукции должно быть сосредоточено на внутреннее потребление. Тогда любые внешние кризисы легче преодолеваются без такого сильного потрясения. Для снижения социальных потрясений в кризисный период необходимо:

- Защита заработной платы от снижения ее покупательской способности, для чего предусматривать ее индексацию в случае повышения индекса цен на товары и услуги более 3%.

- Обязательная индексация пенсионного обеспечения при росте цен более 3%.

- Естественно, что на предприятиях существует скрытая безработица. Уровень ее колеблется где-то до 20%. Рано или поздно придется

освобождаться от излишков рабочей силы, при этом предусмотрев меры по социальной защищенности данной категории. Для чего необходимо создавать страховые механизмы по поддержке, предусматривая определенные страховые выплаты в размерах: за первый год до 75% от средней заработной платы работника; на второй год до 50% от средней заработной платы работника. Причем, предприятия в любой момент могут привлекать данных работников для срочных работ (работа на дочерних предприятиях или вспомогательных работах) или же на общественных работах связанных с благоустройством или же поддержкой культуры производства.

Возможно и другое — это перепрофилирование отдельных производств на товары народного потребления. Но даже этими мерами проблему безработицы не решить, она будет увеличиваться по мере роста экономики и совершенствования производства. Необходимо для этой категории населения разрабатывать меры по социальной защищенности. Выплаты или пособия по безработице должны составлять не менее минимального потребительского бюджета или же быть в эквиваленте не менее хотя бы 100% БПМ.

Учитывая маленький размер пенсионного обеспечения, предприятиям придется брать на себя часть социальной нагрузки по созданию дополнительного страхового механизма пенсионного обеспечения ветеранов производства (нынешних пенсионеров). Страхование в размере 1% от ФОТ поможет каким-то образом снять проблему нищеты данной категории. Выплаты этих сумм должны производиться ежемесячно. Для чего придется отказываться от модели привязки работников сельскохозяйственных предприятий к промышленному

сектору экономики или финансовых структур.

Давно пора решить вопрос о самостоятельности сельскохозяйственного сектора экономики, возможно даже по украинскому варианту. Сегодня предприятия не в состоянии тянуть и это производство. Тем более, что совершенствование механизмов по дополнительному пенсионному и медицинскому страхованию потребует дополнительных затрат.

В этом году будет проводиться приватизация наиболее ликвидных предприятий. Поэтому задача правительства зарезервировать около 5-10% собственности предприятий за чеки «Имущество», чтобы окончательно не потерять доверие к себе. Более того, необходимо учитывать и долю за трудовыми коллективами, т.к. это они создатели материальных ценностей и собственности государства.

Финансирование и строительство жилья для своих работников будет наиболее приемлемым и эффективным направлением в этой сфере деятельности. Стоимость 1 кв.м. жилья не должна превышать среднюю зарплату в РБ. Максимальный 3% кредит сроком на 20 лет наиболее будет приемлемым в строительстве жилья. Надо только не забывать, что в перспективе наиболее привлекательным будет строительство индивидуального жилья (коттеджи), вот чему необходимо отдавать предпочтение. Строя целые поселки, сдавать своим работникам в аренду или покупку на льготных условиях, лучшей мотивации и привязки работников к своему предприятию и не придумать.

Выше озвученное лишь мизерная верхушка айсберга социально-экономических проблем, которые в ближайшем времени могут привести к трагическим, для наших граждан и государства, последствиям. Поэтому власти хотя бы на этот раз стоит прислушаться к иному мнению.

ГЭТА ЗАКРАНЕ КОЖНАГА

Тое, што ў Бярозаўцы збірающа наладзіць вытворчасць шкловаты, даўно не таямніца, але яшчэ і не факт. Канчатковага вырашэння пакуль няма. Нібыта ў камісіі, якая павінна ўсё вырашыць, не ўсе лічыць гэты праект мэтазгодным. Чаму?

Калі разглядаць вытворчасць шкловаты з эканамічнага боку, то тут, безумоўна, толькі добрыя паказнікі: вялікі попыт на рынку будаўніцтва, гарантаваны збыт, сыравіна на месцы, нават памяшканне гатовае, толькі паставіць абсталяванне. Эканамічна будзе выгадна. Але каму? Вядома, што ўласніку прадпрыемства, г.з.н. дзяржаве. Але ці перападзе хоць які кавалак з гэтых выгодаў простым рабочым?

Дзяржбюджэт скарачаюць за кошт пенсіянераў і

сем'яў з малымі дзецьмі

Паводле прэзыдэнцкага ўказа ад 28-га мая, на 1,5 мільярда рублёў скарачаюцца выдаткі Фонда сацыяльнай абароны насельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны.

Скарачэнне адбудзеца за кошт змяншэння выплаты пенсіі па ўзросце, інваліднасці – на 1,331 млрд.руб., і за кошт скарачэння дапамогі па дзяржаўнаму сацыяльнаму страхаванню (гэта закране цяжарных і нарадзіўшых жанчын, сем'і з малымі дзецьмі, дапамогі на пахаванні) – на 145 млн.руб.

Магчыма, такім непапулярным крокам улады хочуць паменшыць нараджальнасць дзяцей – бо ў апошнія гады узровень нараджальнасці пачаў уздымацца. Але, як вядома, дзеці нараджающица не ад прэзыдэнцкіх указаў.

А што ж чакае пенсіянераў? Намінальна (ў рублях) пенсіі скарачаць, канешне, ня будуць, бо гэта можа выклікаць хвалю пратэстаў. Але пры нашых інфляцыях ды дэвальвацыях, рэальный прыбылкі пенсіянераў істотна зменшацца: за тыя ж самыя гроши ў рублях можна будзе набыць на 20-30 % меней.

Але чыноўнікі з Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва спадзяюцца на прэзідэнцкі рэзервовы фонд, бо ўздым сацыяльнай напружанасці ўладам не патрэбны. Да таго ж, пенсіянеры – гэта група насельніцтва, якая мае вялікі пратэсты патэнцыял: ім няма чаго губляць.

P.S. Цікава, а чаму б ураду не скараціць заробкі самім сабе, ды й усялякім службам аховы, спецназам і д.т.п.?

Паводле Еўрападыё

Вось гэта вельмі сумнёўна. Нешта не адчуваецца рабочым ніякай выгодаў ад мехліні, хоць абяцалі ледзве не рай на зямлі. Тое самае будзе і з шкловатай.

Затое нічога не гаворыцца пра тое, што вытворчасць шкловаты вельмі шкодная для здароўя людзей і для наваколля. У працесе вытворчасці выкарыстоўваюцца розныя канцэрагенные рэчывы, якія, безумоўна, будуць трапляць у паветра, і якімі мы ўсе будзем дыхаць. Да таго ж у паветры пастаніна будзе і шкляны пыл, які таксама будзе трапляць у органы дыхання, але, у адразненне ад звычайнага пылу, цяжка выводзіцца з арганізма.

Вядома, трэба больш дакладна даведацца пра магчымыя

Умоваў для падвышэння

заробкаў пакуль няма

Пастаніна прадстаўніца МВФ у Беларусі Наталля Калядзіна дала інтэрв'ю РадыёTUT.BY. Паміж іншых пытанняў, было і такое: ці чакаеца падвышэнне заробкаў у Беларусі ў бюджетнай сферы, бо, нібыта, ўрад Беларусі збіраўся падвысіць заробкі бюджетнікаў, але МВФ быў супраць.

Адказ быў наступны: бюджетнікам заробкі не могуць быць падвышаныя, таму што выдаткі на зарплату ў бюджетным сектары залежаць ад заробкаў у астатніх сектарах эканомікі. Калі падвысіць заробкі бюджетнікам, то падвысяцца працоўныя выдаткі, і, адпаведна, знізіцца канкурэнтаздольнасць усёй эканомікі. Таму ўмовы для падвышэння заробкаў яшчэ не створаныя.

Паводле RadioTUT.BY
Урад вызначыў, як

беларусам траціць грошы

Як вядома, нашая клапатлівая дзяржава вызначае для сваіх грамадзян амаль усё, ў тым ліку і бюджет працы тачанага мінімуму(БПМ). Дарэчы, там усё расписане па пунктах, колькі і на што павінны траціць грамадзяне Беларусі. Давайце пазнаёмімся з некаторымі вытрымкамі з гэтага "зпахальнага" документа. Асабліва пункты, якія датычыцца жанчын.

Дык што ж, па меркаванню наших уладаў, можа дазволіць сабе беларуская жанчына? Мяркуйце самі: паліто зімовае – 1 на 8 гадоў, паліто дэмісзоннае – 1 на 7 гадоў, плашч – 1 на 7 гадоў, сукенка ўтепленая – 1 на 5 гадоў, сукенка летняя – 2 на 5 гадоў, халат – 1 на 5 гадоў, спадніца – 1 на 5 гадоў, штаны – жанчынам не прадугледжаныя, блузка – 2 на 5 гадоў, джэмпер, швэдэр – 1 на 5

наступствы гэтага праекту (што мы і па стараемся зрабіць), добра ўсё ўзважыць. Але нават на першы пагляд, такая шкодная вытворчасць не павінна быць у цэнтры горада. Трэба ўсім падумаць: калі дзяржава будзе атрымліваць прыбылкі, а простыя людзі – толькі хваробы, то ці патрэбная нам у горадзе такая вытворчасць?

Дарэчы, на сайце www.biagozauka.belarda.org праводзіцца апытанне на гэту тэму. Кожны ахвочы можа выказаць сваю пазыцыю, а таксама дадаць свой каментар пасля артыкулу. Не заставайтесь ўбаку!

Яська Нязгодны

гадоў, касцюм спартовы – 1 на 5 гадоў, начная кашуля – 2 на 3 гады, камбінацыя – 2 на 4 гады, майткі (трусы) 6 на 2 гады, бюстгалтэр – 2 на 2 гады, калготкі – 7 на 1 год (раскоша!), шапка футравая – 1 на 8 год, шапка трыкатажная – 1 на 4 гады, шалік паўваўняны – 1 на 6 гадоў, рукавіцы (пальчаткі) трыкатажныя – 2 пары на 3 гады, боты зімовыя – 1 на 5 гадоў, боты асеннія – 1 на 4 гады, туфлі – 1 на 1,5 гады, басаножкі (туфлі летнія) – 1 на 1,5 гады. Вось так, пані і паненкі. Круціцеся як хочаце, але ў вызначаны дзяржавай бюджет укладвайтесь. На год нашыя клапатлівия начальнікі выдзелілі вам ажно 480 тыс.рублёў на абраўленне гардэробу.

Да таго ж не забывайце, што кожны месяц на кожнага члена сям'і можна патраціць (акрамя прадуктаў харчавання): на аплату жылля і камунальных паслугаў – 42 140 руб., на транспартныя выдаткі і дробны рамонт – 15 800 руб., на гаспадарчыя тавары – 7 800 руб., на ўнёскі і плацяжы – 970 руб, на прадметы першай неабходнасці і лекі – 5 100 руб, на прадметы гардэробу – 39 700 руб.

Пасля прачытання гэтага дакумента, у мяне, напрыклад, узімка два пытанні. Першае: ці ведаюць кошты на тавары тыя людзі, што складалі гэты дакумент? І другое: іхныя жонкі і дочки купляюць сабе адзенне па такім графіку?

Паводле БелаПАН

Рэдактар і выдавец

П.Кілішкевіч

Наклад 299 асобнікаў

**Распаўсюджваецца бясплатна
Друкарня "Вольны працаўнік"**